

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“ทิวฐาสว — อาสวะคือความเห็นผิด, ทิวฐาสวะ”

ทิวฐาสว เป็นคำภาษาบาลีอ่านว่า ทิด - ถา - สะ - วะ มาจากคำว่า **ทิวฐิ** (ความเห็นซึ่งในที่นี้หมายถึงความเห็นผิด ที่เป็นมิจฉาทิวฐิเท่านั้น) กับคำว่า **อาสว** (อกุศลธรรมที่หมักหมมหมักหมมมานาน เป็นอกุศลธรรมที่เกิดขึ้น แสดงถึงลักษณะของอกุศลธรรมที่สะสมมานาน เหมือนการหมักหมมไว้นานมาก จึงทำให้มีการเกิดขึ้นของอกุศลธรรมที่ไหลไปได้ทั้งทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายและทางใจ และไหลไปได้ทุกภพภูมิ เพราะตราบติดที่ยังไม่ได้ดับอาสวะ ก็ยังไม่พ้นจากอกุศลธรรมโดยประการทั้งปวง ยังไม่พ้นจากการเวียนว่ายตายเกิด) รวมกันเป็น **ทิวฐาสว** แปลว่า **อาสวะคือความเห็นผิด หรือแปลทับศัพท์เป็น ทิวฐาสวะ**

ข้อความบางตอนในพระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ แสดงความเป็นจริงของทิวฐาสวะไว้ว่า ได้แก่ **ความเห็นผิด ทั้งหมด เป็นทิวฐาสวะ** ดังนี้ คือ

“ความเห็นไปข้างทิวฐิ ปาชัญคือทิวฐิ กันดารคือทิวฐิ ความเห็นเป็นข้าศึกต่อสัมมาทิวฐิ ความผันแปรแห่งทิวฐิ สัณฺเญชน์ (อกุศลธรรมที่ผูกมัดสัตว์ไว้ในสังสารวัฏฏ์) คือทิวฐิ ความยึดถือ ความยึดมั่น ความตั้งมั่น ความถือผิด ทางชั่ว ทางผิด ภาวะที่ผิด ลัทธิเป็นบ่อเกิดแห่งความพินาศ การถือโดยวิปลาสมีลักษณะเช่นว่านี้ อันใด นี้เรียกว่า ทิวฐาสวะ มิจฉาทิวฐิ แม้ทั้งหมด จัดเป็นทิวฐาสวะ”

และข้อความในพระอภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณีปกรณ์ แสดงความเป็นจริงของมิจฉาทิวฐิคือ **ความเห็นผิด** ไว้ดังนี้

“ธรรม ที่ชื่อว่า มิจฉาทิวฐิ เพราะอรรถว่า เห็นผิดโดยความไม่ถือเอาตามความเป็นจริง. มิจฉาทิวฐินั้น มีความเห็นวิปริต (คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง) เป็นลักษณะโดยนัยว่า ทานที่บุคคลให้แล้วไม่มีผล ดังนี้ เป็นต้น”

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เป็นสิ่งที่มีจริงทั้งหมด ทรงแสดงไว้อย่างละเอียดตลอด ๔๕ พรรษา เพื่อประโยชน์ คือความเข้าใจถูกเห็นถูกของผู้ฟังผู้ศึกษา ให้เกิดเป็นปัญญาของตนเอง ไม่เห็นผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เพราะแต่ละคำแสดงถึงสิ่งที่มีจริงทั้งหมด

สำหรับในเรื่องของอกุศลธรรม ซึ่งเป็นธรรมฝ่ายที่ไม่ดีนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ทรงแสดงจำแนกไว้หลายหมวด หลากหลายนัยตามความเป็นจริง เพื่อให้สัตว์โลกได้เข้าใจ และเห็นโทษของอกุศลธรรมตามความเป็นจริง หนึ่งในนั้นคือ อกุศลธรรมประเภทที่เป็นอาสวะ

อาสวะ เป็นอกุศลธรรมที่บางเบาไหลไปอย่างรวดเร็ว ทั้งทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย และ ทางใจ ซึ่งไม่พ้นไปจากชีวิตประจำวันเลย อาสวะเป็นสภาพธรรมที่มีจริง แต่ไม่รู้จนกว่าจะได้ฟังได้ศึกษาพระธรรมให้เข้าใจ เมื่อกล่าวโดยสภาพธรรมแล้ว ก็ไม่พ้นไปจากโลกะ คือ

ความติดข้องยินดีพอใจในรูป เสียง กลิ่น รส และสิ่งที่กระทบสัมผัสกาย ซึ่งก็มีจริงในชีวิตประจำวัน แต่เราก็ไม่รู้เลยว่าติดข้องแล้วในขณะนั้น หลังเห็น หลังได้ยิน เป็นต้น นี่คือ **ลักษณะของอาสวะที่ ๑ คือ กามาสวะ**

อาสวะที่ ๒ คือ ภวาสวะ ความติดข้องยินดีพอใจในภพ ในขั้นนี้ ในความมีความเป็นพระอรหันต์เท่านั้นที่จะไม่มีความติดข้องในภพ แม้พระอนาคามียังมีความติดข้องในขั้นที่ทานเกิดในความมีความเป็นของท่านที่เกิดขึ้นมาเป็นเช่นนั้น

ขณะที่มีความเห็นผิดเกิดขึ้น ก็เป็น**ทิฏฐาสวะ** ซึ่งเป็น**อาสวะที่ ๓** และเป็นไปพร้อมกับความไม่รู้ เป็น**อาสวะ ที่ ๔ คือ อวิชชาสวะ** อาสวะทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นสิ่งที่มีจริงทั้งหมด แต่เป็นอกุศลธรรม เป็นธรรมที่ควรรู้ตามความเป็นจริงว่า เป็นธรรม ไม่ใช่เรา และเป็นสิ่งจะต้องละได้ด้วยปัญญา

สำหรับ **อกุศลธรรมที่น่ากลัวและเป็นอันตรายอย่างยิ่งเป็นหนึ่งในอาสวะด้วย คือความเห็นผิด (มิจฉาทิฏฐิ)** อันเนื่องมาจากความไม่รู้ความจริงนั่นเอง ความเห็นผิดเป็นสภาพธรรมที่มีจริง เป็นความเห็นที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เป็นความเห็นที่ไม่ตรงตามความเป็นจริง ซึ่งจะเห็นได้ว่า ความเห็นผิดเป็นอกุศลธรรมที่อันตรายมาก มีโทษมาก เพราะว่าเมื่อมีความเห็นผิดแล้ว กาย วาจา ใจ ย่อมเป็นไปในทางที่ผิดด้วย บุคคลผู้ที่มีความเห็นผิด มีการปฏิบัติผิด ย่อมไม่สามารถที่จะพ้นไปจากวัฏฏะได้ มีแต่จะเพิ่มพูนข้อปฏิบัติผิดนั้นยิ่งขึ้น และที่น่ากลัวอีกอย่างหนึ่ง คือตนเองมีความเห็นผิดแล้ว ยังชักชวนให้ผู้อื่นมีความเห็นผิดตามไปด้วย เผยแพร่ความเห็นที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง ยิ่งจะทำให้ผู้อื่นเกิดความเห็นผิดเพิ่มมากขึ้น ทำให้ออกจากคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งไม่เป็นประโยชน์แก่ใครๆ เลยทั้งสิ้น จึงควรที่จะได้พิจารณาว่า เริ่มเห็นโทษของความเห็นผิดบ้าง หรือยังว่าอันตรายแค่ไหน ถ้าเข้าใจพระธรรมผิด เป็นโทษแค่ไหนที่ไม่ได้ไตร่ตรองความจริงของสิ่งที่มีจริงๆ ที่ตรงตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงแล้ว นอกจากจะเป็นโทษแก่ตนเองแล้วยังประกาศชักชวนคนอื่นให้เข้าใจผิดด้วย โทษนั้นจะมากสักแค่ไหน เพราะเหตุว่า เป็นการทำลายคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สำหรับบุคคลที่มีความเห็นผิดในชาติแล้ว มีหรือที่ชาติต่อไปจะไม่เห็นผิดต่อไปอีก เป็นเรื่องที่อันตรายอย่างมาก

ดังนั้น พุทธบริษัทต้องมีความเคารพอย่างยิ่งในพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิ์คุณและพระมหากรุณาคุณ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงแสดงพระธรรม ๔๕ พรรษา ละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง โดยประการทั้งปวง เพื่อสัตว์โลกจะได้ไม่เข้าใจผิด คำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีความละเอียดลึกซึ้งอย่างยิ่ง แสดงความเป็นจริงของธรรมทั้งหมด ต้องฟังศึกษาด้วยความเคารพละเอียดรอบคอบ ไตร่ตรองจนกระทั่งสามารถที่จะเข้าใจได้ถูกต้องจริงๆ มิฉะนั้นแล้ว ก็เป็นผู้หันหลังให้พระธรรม ไม่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่แต่เฉพาะชาตินี้ชาติเดียว มีแต่จะมีความเห็นที่เพิ่มขึ้นๆ แม้ได้ยินได้ฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ไม่สนใจ ไม่พิจารณาไตร่ตรองแล้ว มีการเข้าใจผิดซึ่งเป็นโทษอย่างยิ่ง

หนทางที่ถูกต้อง คือควรจะได้ศึกษาพระธรรมให้เข้าใจ ขณะที่ฟังพระธรรม เป็นการสะสมความเข้าใจถูก เริ่มที่จะมีความเห็นถูก จนกว่าจะมีความเข้าใจเพิ่มขึ้นๆ โดยที่ต้องอาศัยกาลเวลาอันยาวนานในการอบรมเจริญปัญญาอย่างแท้จริง ขณะที่ค่อยๆ เข้าใจธรรมเพิ่มขึ้นๆ นั้น เป็นขณะที่มีค่าที่ประเสริฐที่สุด ที่จะโน้มไปเป็นไปเพื่อการดับอกุศลธรรม มีความเห็นผิด เป็นต้นได้ในที่สุด เพราะขณะที่เข้าใจ ปัญญาเกิดก็คุ้มครองไม่ให้เกิดความเห็นผิดแล้ว และในขณะนั้นอกุศลอื่น ๆ ก็เกิดไม่ได้ด้วย.

[ชมรมบ้านรั่มมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗]